

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 14 grudnia 2010 r.

**Pan
Franciszek Wiśniewski
Starosta Augustowski**

LBI-4101-08-08/2010
P/10/125

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Augustowie („Starostwie”) kontrolę realizacji zadań dotyczących gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, w latach 2007-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym 24 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez Pana Starostę zadań dotyczących gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. Podstawą pozytywnej oceny było prowadzenie na bieżąco przeglądów drzewostanów, rzetelne dokumentowanie oględzin stanu lasów oraz prawidłowe wykonywanie zadań w zakresie przekwalifikowania zalesionych gruntów rolnych na leśne. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nierzetelnym wykazywaniu w sprawozdaniach statystycznych L-03² danych o powierzchni ogólnej lasów niepaństwowych oraz powierzchni objętych dokumentacją urzędniową,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² o lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych.

- wydaniu dopiero w trakcie kontroli NIK 1.865 właścicielom łącznie 660,14 ha lasów rozdrobnionych (o powierzchni do 10 ha) decyzji administracyjnych określających zadania w zakresie prac hodowlanych i ochronnych w lasach,
 - wydaniu trzech decyzji administracyjnych dotyczących wykonania zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych oraz dwóch decyzji w sprawie zmiany lasów na użytki rolne, z naruszeniem wymogów formalnych określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³ (dalej zwanej „Kpa”).
1. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zadania starosty, wynikające z ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁴ (dalej zwanej „ustawą o lasach”) były realizowane prawidłowo:
- a) na 30 października 2010 r. aktualną dokumentacją urządzeniową (uproszczonymi planami urządzenia lasu oraz inwentaryzacjami stanu lasu) objęta była powierzchnia 10.609,81 ha z 10.902 ha⁵ lasów niepaństwowych, co umożliwiało właścicielom prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki w zakresie urządzania, ochrony, hodowli i zagospodarowania lasu.

W sprawozdaniach statystycznych L-03 za lata 2007-2009 wykazywano taką samą powierzchnię lasów niepaństwowych (10.902 ha), mimo że w tym okresie 12 decyzjami dokonano zmiany 4,18 ha lasów na użytki rolne, a sześcioma decyzjami zatwierdzono zmianę 23,15 ha zalesionych użytków rolnych na las. Na koniec 2008 i 2009 roku wykazano 6.636 ha i 9.007 ha lasów objętych aktualnymi uproszczonymi planami urządzenia lasu oraz 879 ha i 987 ha inwentaryzacjami stanu lasu, zamiast - odpowiednio - 6.671 ha i 8.983 ha oraz 575 ha i 575 ha;

- b) rzetelnie sprawowano nadzór nad lasami niepaństwowymi, w tym na 97,3% ich powierzchni (10.609,81 ha) w zakresie realizacji przez właścicieli zadań hodowlanych i ochronnych ustalonych na okres 10 lat w dokumentacji urządzeniowej (w ocenie Starostwa właściciele poprawnie wykonywali te zadania i dbali o stan zdrowotny lasów), a na całej powierzchni lasów niepaństwowych, pod kątem oceny stanu zdrowotnego drzewostanów oraz wywiązywania się właścicieli z obowiązków zapobiegania pożarom leśnym, zapobiegania, wykrywania i zwalczania organizmów szkodliwych, ochrony gleb leśnych oraz trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁴ Dz. U. 2005 r. Nr 45, poz. 435 ze zm.

⁵ według danych ze sprawozdań L-03.

ciągłości ich użytkowania. W ramach nadzoru, w latach 2007-2010 (I półrocze) dokonano oględzin na całej powierzchni lasów niepaństwowych, na podstawie których:

- wydano trzy decyzje nakazujące właścicielom 8,51 ha (0,08%) lasów usunięcie drzew opanowanych przez hubę korzeniową i ponowne wprowadzenie roślinności leśnej na powierzchni 3,0089 ha oraz przebudowę drzewostanu na powierzchni 5,50 ha. Jeden z właścicieli wykonał zadania określone w decyzji, drugi do 18 listopada 2010 r. wykonał decyzję w części (usunął 0,52 z 1,49 ha drzewostanu opanowanego przez hubę korzeniową), a termin wykonania trzeciej decyzji upływa w 2013 roku.

Żadna z trzech decyzji nie zawierała uzasadnienia prawnego, co stanowiło naruszenie art. 107 § 1 i § 3 Kpa, a decyzja Nr OS.61121/13/07 została wydana po upływie 368 dni od wszczęcia postępowania, z powodu przebywania właściciela nieruchomości za granicą,

- udzielono właścicielom lasów niepaństwowych pomocy merytorycznej w zakresie wykonywania zabiegów hodowlanych i ochronnych. W wyniku tych działań, w latach 2007-2010 (I półrocze), właściciele ponownie wprowadzili roślinność leśną na obszarze 87 ha oraz przeprowadzili w lasach zabiegi pielęgnacyjne na powierzchni 88 ha,
- stwierdzono, że ogólny stan zdrowotny i sanitarny lasów niepaństwowych na terenie powiatu augustowskiego jest dobry. Oględziny przez NIK (z udziałem specjalisty z dziedziny leśnictwa) 24 nieruchomości leśnych o łącznej powierzchni 48,36 ha nie wykazały na tych terenach potencjalnych zagrożeń ze strony czynników abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych.

W trakcie kontroli NIK Pan Starosta dopełnił obowiązku wydania 1.865 właścicielom 660,14 ha lasów rozdrobnionych (6% lasów niepaństwowych ogółem) decyzji administracyjnych określających - na podstawie inwentaryzacji stanu lasu - zadania hodowlane i ochronne w lasach;

- c) w 10 analizowanych przez NIK sprawach⁶ postępowania dotyczące zmiany lasu na użytki rolne prowadzono kierując się przesłanką określoną w art. 13 ust. 2 ustawy o lasach⁷ i zgodnie z 77 § 1 Kpa zebrano i rozpatrzono materiał dowodowy uzasadniający podjęcie decyzji.

⁶ ośmiu decyzji dokonujących zmiany 3,75 ha nieruchomości leśnych na użytki rolne oraz dwóch decyzji odmawiających zmiany 0,847 ha nieruchomości leśnych na użytki rolne.

⁷ zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o lasach, zmiana lasu na użytek rolny jest dopuszczalna w przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb właścicieli lasów.

Sprawy te zostały załatwione terminowo i osiem z 10 decyzji zawierało wymagane elementy. Dwie decyzje odmowne w sprawie zmiany 0,847 ha lasu na użytki rolne nie zawierały uzasadnienia prawnego, co stanowiło naruszenie art. 107 § 1 i § 3 Kpa.

2. Prawidłowo przekwalifikowano 33,63 ha zalesionych gruntów rolnych na leśne w 10 analizowanych przez NIK sprawach. Uprawy uznano za udatne w czwartym lub piątym roku od ich zalesienia, według kryteriów określonych w załączniku Nr 4 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na zalesianie gruntów rolnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich⁸. Decyzje w tych sprawach wydano terminowo oraz dokonano stosownych zmian w ewidencji gruntów.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) rzetelne, zgodne ze stanem faktycznym, sporządzanie sprawozdań statystycznych L-03,
- 2) wydawanie decyzji nakazujących właścicielom lasów realizację ich obowiązków oraz decyzji zezwalających na zmianę lasu na użytek rolny, z zachowaniem zasad określonych w Kpa.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
Barbara Chilińska

⁸ Dz. U. Nr 187, poz. 1929 ze zm.